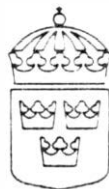

Motion till riksdagen

1989/90:Ub22

av Jan-Erik Wikström m.fl. (fp, c, m, mp, vpk)
med anledning av prop. 1989/90:90 om forskning

Mot.
1989/90
Ub22-27

Forsknings- och utvecklingsarbete utgör en central del av den fortsatta utbyggnaden av det svenska välfärdssamhället. Detta uttrycks tydligt och klart i regeringens proposition 1989/90:90 om forskning. För att bedriva forskning på en hög vetenskaplig nivå krävs tillgång till väl utrustade och fungerande forskningsbibliotek. Ansvarsbibliotekssystemets uppbyggnad är ett led i regeringens prioriteringar vad gäller en effektiv och slagkraftig informations-service.

Statsmakterna har under en lång följd av år byggt upp ett centralt vetenskapligt bibliotek för informationsförsörjningen inom psykologi och pedagogik. Statens psykologisk-pedagogiska bibliotek (SPPB) fick sin instruktion 1980 (SFS 1980:393), ändrad 1988 (SFS 1988:679). SPPB är ett av vårt lands äldsta specialbibliotek. Det grundades 1885 av utbildningspionjärer som Fridtjuv Berg, Agnes Lagerstedt och Anna Sandström. Från att ha varit ett seminariebibliotek för lärare har det utvecklats till ett modernt forskningsbibliotek med en synnerligen kvalificerad service. SPPB utsågs till ansvarsbibliotek för psykologi och pedagogik vintern 1989/90.

I proposition 1986/87:80 om forskning (bil. 6) föreslog regeringen våren 1987 att SPPB skulle knytas till universitetsbiblioteket i Stockholm. Detta förslag väckte stor uppståndelse och starkt motstånd bland landets ledande forskare inom området och bibliotekets övriga användare. I en motion till riksdagen (1986/87:Ub40) påpekades vilka konsekvenser en sådan sammanslagning skulle få för den betendevetenskapliga forskningen i landet, och motionärerna hemställde om avslag på propositionen i denna del. Utbildningsutskottet fann att denna organisatoriska fråga borde *bedömas främst med hänsyn tagen till läntagarnas behov* och inte på administrativa grunder (UbU 1986/87:26, s. 38), och utskottet föreslog riksdagen att bifalla motionen och avslå propositionen i denna del. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Vi kan inte förstå att situationen på något sätt förändrats sedan frågan behandlades vid detta tillfälle. De argument mot ett samgående mellan Stockholms universitetsbibliotek och SPPB, som då framfördes, är i högsta grad fortfarande relevanta. Snarare har tiden visat det riktiga i det beslut som då fattades. Det har sedan dess skett en högst märkbar ökad efterfrågan på SPPB:s tjänster och SPPB har nu utsetts till ansvarsbibliotek inom området.

Det är därför förvånande att regeringen nu återkommer med ett förslag som avvisades av riksdagen 1987. Faran för att denna institution, genom en åtgärd av detta slag, på sikt tvingas upphöra med sin verksamhet är stor. SPPB är ett *nationellt bibliotek*. Det betjänar forskare vid samtliga universitet och högskolor, dessutom pedagoger, folkbildare, lärare, psykologer, psykiatriker och allmänhet med behov av kvalificerad informationservice över hela landet. SPPB sprider också information om svenskt forsknings- och utvecklingsarbete både inom och utom landet. Man medverkar vid uppbyggnaden av flera nationella, nordiska och internationella databaser. Ansvarsbibliotekssystemet som nu byggs upp syftar till att komplettera den informationservice som de större universitetsbiblioteken inte maktar med. SPPB är en utomordentligt viktig beståndsdel i denna process och det är av stor betydelse att garantier kan lämnas för att SPPB kan verka på det sätt man hitintill gjort. Betydelsen av SPPB:s tjänster framhålls också i propositionen, där statsrådet markerar nödvändigheten av att SPPB i framtiden kan behålla sin karaktär. Det som anförs i propositionen lämnar dock ingen säkerhet för bibliotekets fortsatta existens.

En anknytning av SPPB till universitetsbiblioteket i Stockholm, på det sätt som finns angivet i propositionen, kommer med största sannolikhet att betyda att verksamheten måste läggas om *från angelägna nationella uppgifter* till att i första hand betjäna *Stockholms universitets många studenter*. I praktiken innebär förslaget att Stockholms universitet tillförs en väsentlig resurs och att landets övriga lärosäten fråntas en viktig tillgång. De stora förlorarna är således den sammantagna beteendevetenskapliga forskningen och folkbildarna, lärarna, psykologer och pedagoger utanför universitetsväsendet och forskarna utanför Stockholmsområdet.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:90 i vad gäller förändrad ställning för statens psykologisk-pedagogiska bibliotek som sin mening ger regeringen till känna att 1987 års riksdagsbeslut beträffande detta bibliotek skall ligga fast.

Stockholm den 12 mars 1990

Jan-Erik Wikström (fp)

Bertil Fiskesjö (c)

Hugo Hegeland (m)

Margó Ingvardsson (vpk)

Kaj Nilsson (mp)